

Становище

от

доц. д-р Елица Герчева Христова, д.м.
Катедра „Оптометрия и професионални болести“
Медицински университет – Варна

вътрешен член на научното жури,
назначена със Заповед на Ректора на МУ – Варна № Ns P-109-398/26.09.2025 г.

относно

дисертационния труд на д-р Мария Стоева Стоева-Миланова,
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност
„Офталмология“, професионално направление 7.1. Медицина

Тема на дисертационния труд:

„Контрол на миопията“

Кратки биографични данни

Д-р Мария Стоева Стоева-Миланова е специалист по очни болести с клиничен и преподавателски опит в областта на офталмологията. През 2002 г. завършва медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. През 2016 г. придобива специалност по очни болести към ВМА – София. От 2017 г. е хоноруван асистент, а от 2018 г. – преподавател към Катедрата по оптометрия и професионални болести на Медицински университет – Варна. От 2019 г. работи като специалист по очни болести в УСБОБАЛ – Варна.

Професионалната ѝ квалификация включва редица специализирани курсове в областта на съвременната офталмологична диагностика и лечение, сред които очна трансплантация, структурни изследвания на ретината (ФАГ и ОСТ), лазерно лечение в офталмологията, ултразвукова диагностика, амниотична мембрана, интравитреално приложение на медикаменти и страбология.

Актуалност на проблема

Миопията представлява един от най-значимите и бързо нарастващи проблеми в съвременната офталмология и общественото здраве. Нарастващото ѝ глобално разпространение, особено сред детската и юношеската популация, както и повишеният риск от развитие на тежки очни усложнения при високостепенна миопия, определят необходимостта от ранна диагностика и ефективни стратегии за контрол на прогресията.

Според представените в дисертационния труд литературни данни, до 2050 г. се очаква близо 5 милиарда души в световен мащаб да бъдат засегнати от миопия, което подчертава социалната и икономическата значимост на проблема.

Особено актуален е въпросът за профилактиката и забавянето на прогресията на миопията в детска възраст, когато се формира рискът от бъдещо развитие на патологична миопия и необратими зрителни увреждания. В България липсват достатъчно мащабни проучвания, свързани с контрола на миопията и влиянието му върху качеството на живот, което прави настоящия дисертационен труд особено ценен и навременен.

Структура на научния труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 225 страници. Съдържа увод, литературен обзор, цели и задачи, методология, резултати, дискусия, изводи, заключение, приноси и използвана литература. Илюстриран е с 49 фигури и 34 таблици.

Дисертацията включва следните раздели: Използвани съкращения – 7 страници; Съдържание – 1 страница; Увод – 3 страници; Литературен обзор – 79 страници; Цел и задачи – 2 страници; Методология на дисертационния труд – 17 страници; Резултати – 41 страници; Дискусия – 43 страници; Изводи – 1 страница; Заключение – 1 страница; Приноси – 3 страници; Публикации във връзка с дисертационния труд – 1 страница; Използвана литература – 24 страници.

Литературен обзор

Литературният обзор демонстрира отлично познаване на съвременната научна литература. Авторът разглежда в детайли епидемиологията на миопията, теориите за нейното развитие, рисковите фактори и възможностите за контрол.

Подробно са представени различните методи за контрол на миопията – ортокератология, атропинова терапия, мултифокални контактни лещи, дефокусиращи очила и поведенчески интервенции. Анализирани са техните механизми на действие, ефективност, предимства и ограничения.

Особено положително впечатление прави критичният анализ на влиянието на миопията върху качеството на живот и психоемоционалното състояние на пациентите, което придава на труда интердисциплинарен характер.

Цел и задачи

Основната цел на дисертационния труд е да се анализира ефективността на различни методи за контрол на миопията при деца и юноши и тяхното влияние върху качеството на живот.

Поставените задачи са логично формулирани и съответстват на основната цел на проучването. Те включват:

- анализ на разпространението и характеристиките на миопията;
- оценка на различни методи за контрол на прогресията;
- проследяване на промяната в аксиалната дължина и сферичния еквивалент;
- анализ на рисковите фактори;
- оценка на качеството на живот и психоемоционалното състояние на пациентите.

Материали и методи

Методологията на проучването е подробно описана и адекватно подбрана. Използвани са съвременни клинични, диагностични и статистически методи.

В изследването са включени пациенти с миопия, проследени в динамика за период от две години. Използвани са обективни показатели като аксиална дължина, сферичен еквивалент, роговична топография и биометрия, както и стандартизирани въпросници за оценка на качеството на живот и тревожността.

Статистическата обработка е извършена коректно и позволява надежден анализ на получените резултати.

Собствени проучвания. Резултати. Обсъждане

Резултатите са представени ясно, последователно и аналитично. Проведен е детайлен сравнителен анализ между различните методи за контрол на миопията.

Доказана е по-висока ефективност на определени подходи по отношение забавянето на прогресията на миопията и аксиалното удължаване на очната ябълка. Анализирани са влиянието на наследствеността, работата на близка дистанция, времето, прекарано на открито, както и психоемоционалните аспекти на заболяването.

Особено ценен е анализът на качеството на живот при деца и юноши с миопия и връзката му с различните методи за корекция и контрол.

Получените резултати са обсъдени задълбочено и сравнени с данни от международната литература. Авторът демонстрира умение за критичен анализ и правилна интерпретация на резултатите.

Изводи

Представените изводи са логично формулирани и произтичат от получените резултати. Те отразяват значението на ранния и индивидуализиран подход при контрола на миопията и подчертават ролята на съвременните методи за забавяне на прогресията ѝ.

Приноси

Приноси с оригинален характер

1. Проведено е комплексно клинично проучване върху контрола на миопията при деца и юноши в българска популация.
2. Анализирана е ефективността на различни методи за контрол на прогресията на миопията.
3. Изследвана е връзката между различните методи за корекция и качеството на живот на пациентите.
4. Установени са рискови фактори, свързани с прогресията на миопията.

Приноси с научно-приложен характер

1. Получените резултати могат да бъдат приложени в ежедневната клинична практика при проследяване и контрол на пациенти с миопия.
2. Данните от проучването имат значение за разработването на профилактични програми и стратегии за ранна интервенция в детската офталмология.
3. Подчертава се необходимостта от активно проследяване и ранно въвеждане на методи за контрол на миопията при рискови пациенти.

Публикации, свързани с дисертационния труд

По темата на дисертационния труд са представени публикации в рецензирани научни издания, включително публикация в международно списание с импакт фактор.

1. Stoeva, M., Stefanova, D., Boyadzhiev, D., Zlatarova, Z., Nencheva, B., & Radeva, M. (2025). Assessment of the Quality of Life in Children and Adolescents with Myopia from the City of Varna. *Journal of Clinical Medicine*, 14(13), 4546.
2. Stoeva, M. (2025). Comparison of the efficiency of different approaches for myopia control in children and adolescents from the city of Varna for a two-year period. *Bulgarian Review of Ophthalmology*, 69(1).

Становище

Дисертационният труд на д-р Мария Стоева Стоева-Миланова е разработен на високо научно и методологично ниво и е посветен на изключително актуален и социалнозначим проблем в съвременната офталмология – контрола на миопията при деца и юноши. Темата има особена практическа стойност поради непрекъснатото увеличаване честотата на миопията в световен мащаб и необходимостта от ефективни стратегии за ранна профилактика и ограничаване на прогресията ѝ.

Дисертационният труд съдържа оригинални научни и научно-приложни приноси и демонстрира задълбочена теоретична подготовка, отлична информираност по проблема и много добро познаване на съвременната международна литература. Авторът показва способност за критичен анализ и правилна интерпретация на публикуваните научни данни, както и умение за самостоятелно формулиране и реализиране на научноизследователска задача.

Проучването е проведено с използване на съвременни диагностични, клинични и статистически методи, а получените резултати са представени ясно, аналитично и последователно. Особено положително впечатление прави комплексният подход на автора, включващ не само оценка на ефективността на различните методи за контрол на миопията, но и анализ на влиянието им върху качеството на живот и психоемоционалното състояние на пациентите. Това придава на дисертационния труд интердисциплинарен характер и повишава неговата практическа значимост.

Трудът показва добра методологична култура, коректно планиране и изпълнение на проучването, както и умение за статистическа обработка и интерпретация на резултатите. Направените изводи са логични, аргументирани и произтичат пряко от проведеното изследване.

Считам, че дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Въз основа на изложеното давам своята положителна оценка и убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на д-р Мария Стоева Стоева-Миланова образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Очни болести“.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Доц. д-р Елица Христова, д.м.